

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΜ ΔΣΑ 80807, Μπουμπουλίνας 9-11, Αθήνα (Μουσείο), Τ.Κ. 10682,

ΑΦΜ 996789554, Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών, τηλ.: 210-8259140-141, fax: 210-8259235,

email: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

(αρ. πρωτ. εισ. της Ε.Δ.Ε.Υ.Α.: 2908/6-2-2023)

Ετέθη από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης προς την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.) τα κάτωθι ερωτήματα για τη σύνταξη νομικής γνωμοδότησης:

- 1. Βάσει της παρ. 3^α του άρθρου 5 ν. 4258/2014, σε ποιες περιπτώσεις θεωρούνται οι Δ.Ε.Υ.Α. «αρμόδιες Υπηρεσίες» για την έκδοση βεβαίωσης περί εκτέλεσης τεχνικών έργων κλειστής διατομής προς διευθέτηση υδατορεμάτων εντός σχεδίου πόλης (προγενέστερα του Ν. 880/1979/Α58);**
- 2. Εάν για τεχνικά έργα κλειστής διανομής που διενεργήθηκαν πριν τη δημοσίευση του ν. 880/1979 από το Υπουργείο Δημοσίων Έργων, θεωρούνται οι Δ.Ε.Υ.Α. ως «διάδοχες υπηρεσίες» εν τη εννοία της παρ. 3^α άρθρ. 5 ν. 4258/2014;**
- 3. Εάν για τα ως άνω τεχνικά έργα οι Δ.Ε.Υ.Α. οφείλουν να τηρούν αρχείο των παλαιών μελετών βάσει των οποίων εκτελέστηκαν τα έργα;**

Κατά τη γνώμη μας προσήκει η κάτωθι απάντηση.

***

I. Εφαρμοστέο θεσμικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τον ν. 4258/2014 «**Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα - ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις**» (Α' 94), στο **άρθρο 5 «Ειδικές διατάξεις»**, παρ. 3 όπως προστέθηκε με το άρθρο 143 ν.4495/2017 (Α' 167) και συμπληρώθηκε με το άρθρο 37 ν.4964/2022 (Α' 150), ορίζεται ότι «...3α. Στις περιπτώσεις υδατορεμάτων που είτε απεικονίζονται σε εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια είτε σε εκτός σχεδίου γήπεδα/εκτάσεις παλαιότερα του ν. 880/1979 (Α' 58) και τα οποία έχουν διευθετηθεί με τεχνικά έργα κλειστής διατομής, η δόμηση επιτρέπεται στο οικοδομήσιμο τμήμα των όμορων οικοδομικών τετραγώνων είτε με τους όρους δόμησης της περιοχής, είτε με όρους δόμησης για τα εκτός σχεδίου γήπεδα/εκτάσεις, εφόσον **τα τεχνικά έργα** βρίσκονται κάτω από εγκεκριμένους και διαμορφωμένους κοινόχρηστους χώρους του ρυμοτομικού σχεδίου **και έχουν κατασκευαστεί βάσει μελέτης αρμόδιας υπηρεσίας ή φορέα, όπως πιστοποιείται από την υπηρεσία ή το φορέα αυτόν ή από τη διάδοχη υπηρεσία ή από τον διάδοχο φορέα που διατηρεί το σχετικό αρχείο.**».

Σύμφωνα με τον ν. 1069/1980 «**Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως**» (Α' 191), στο **άρθρο 1 «Σύσταση –Αντικείμενο**» ορίζεται ότι «... 3. Οι Δ.Ε.Υ.Α., εντός της περιοχής αρμοδιότητάς τους, είναι υπεύθυνες για: **α)** την παραγωγή και διανομή στους καταναλωτές του προϊόντος που καλείται «νερό ανθρώπινης κατανάλωσης», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία, **β)** τη συλλογή των λυμάτων από τους εγκεκριμένους καταναλωτές του οικείου ή των οικείων Δήμων και την παραγωγή του προϊόντος που καλείται «επεξεργασμένα αστικά λύματα, κατάλληλα για ασφαλή διάθεση στο περιβάλλον», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία, **γ)** τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των έργων υδροληψίας, έργων επεξεργασίας νερού, δικτύων μεταφοράς νερού, δικτύων διανομής ύδρευσης, δικτύων αποχέτευσης ακάθαρτων και ομβρίων υδάτων, μονάδων επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων, διατάξεων διάθεσης του προϊόντος της περίπτωσης β', καθώς και μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος των ανωτέρω διαδικασιών επεξεργασίας της περιοχής αρμοδιότητάς τους...». Με το **άρθρο 9 «Υποκατάστασις εις δικαιώματα και υποχρεώσεις**» ότι «1. Η επιχείρησις άμα τη συστάσει της υποκαθίσταται αυτοδικαίως και άνευ ετέρας διατυπώσεως εις άπαντα εν γένει τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των συμμετεχόντων εις ταύτην Δήμων και Κοινοτήτων

ή του Συνδέσμου και των παρ' αυτοίς οργανισμών υδρεύσεως- αποχετεύσεως, τας αναφερομένας εις την ύδρευσιν και αποχέτευσιν. 2. Αι εκκρεμείς δίκαι συνεχίζονται υπό και κατά της επιχειρήσεως άνευ άλλης διατυπώσεως, μη επερχομένης εκ της ως άνω διαδοχής βιαία διακοπής τούτων. 3. Επιμελεία του Διοικητικού Συμβουλίου της επί χειρήσεως ενεργείται απογραφή της περιουσίας περί τις διατάξεις του άρθρου 8 εντός βμήνου από της συστάσεώς της προς τον σκοπόν καθορισμού του ενεργητικού και παθητικού της επιχειρήσεως. Απόσπασμα της εκθέσεως απογραφής περιέχον περιγραφήν των αποκτωμένων υπό της Επιχειρήσεως, ακινήτων και εμπραγμάτων δικαιωμάτων, μετά της υπό του άρθρου 9 του Β.Δ. 598/1963, ως τροποποιηθέν ισχύει σήμερα, προβλεπομένης περιλήψεως, θεωρημένον υπό του (=Νομάρχου μεταγράφεται ατελώς εις τα οικεία βιβλία μεταγραφών του αρμοδίου Υποθηκοφυλακείου. 4. Από της συστάσεως της επιχειρήσεως οι συμμετέχοντες εις την επιχείρησιν Δήμοι και Κοινότητες, ως και Σύνδεσμοι στερούνται του δικαιώματος επιβολής τελών και δικαιωμάτων υδρεύσεως και αποχετεύσεως».

II. Ερμηνεία διατάξεων

Με την παράγραφο 3 άρθρου 5 ν. 4258/2014 καθορίστηκε ότι τμήματα υδατορεμάτων, που βρίσκονται εντός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή εντός ορίων οικισμών, τα οποία κατ' εξαίρεση προτείνονται να διευθετηθούν με τεχνικά έργα κλειστής διατομής, οριοθετούνται με ελάχιστο όριο το εύρος καταλήψεως των τεχνικών έργων. Στις περιπτώσεις αυτές η επιφάνεια της ζώνης του υδατορέματος πάνω από την κλειστή διευθετημένη διατομή, χαρακτηρίζεται κοινόχρηστος χώρος, ο οποίος χώρος δεν προσμετράται στο απαιτούμενο ποσοστό κοινόχρηστων χώρων της πόλης ή του οικισμού, κατά τις εκάστοτε ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις. Με την παράγραφο 4 προβλέπεται ότι σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση τηρείται συμβατικό και ηλεκτρονικό αρχείο με ευθύνη των οικείων Διευθύνσεων Υδάτων, στο οποίο καταχωρούνται οι διοικητικές πράξεις οριοθέτησης υδατορεμάτων, συνοδευόμενες από τους αντίστοιχους φακέλους οριοθέτησης. Προβλέπεται επίσης ότι τα αρχεία οριοθετήσεων, τα οποία τηρούνταν μέχρι σήμερα από άλλες Υπηρεσίες, με ευθύνη τους, μεταφέρονται εντός ενός εξαμήνου, στις Διευθύνσεις Υδάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

Με τη προσθήκη ως παρ. 3^α στο άρθρο 5 ν. 4258/2014 (η οποία έγινε με το άρθρο 143 ν. 4495/2017) επιχειρήθηκε να αντιμετωπιστεί νομοθετικώς το πρόβλημα έκδοσης αδειών δόμησης πλησίον καταργηθέντων υδατορεμάτων που απεικονίζονται σε εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια παλαιότερα του πρώτου θεσμικού πλαισίου οριοθέτησης ρεμάτων (ν. 880/1979) και έχουν αντικατασταθεί από τεχνικά έργα κλειστής διατομής που διέρχονται κάτω από κοινόχρηστους χώρους του σχεδίου πόλεως ή του οικισμού, όπως οδούς, πλατείες.

Ακολούθως, με το άρθρο 37 ν. 4694/2022, που τροποποίησε την παρ. 3^α άρθρ. 5 ν. 4258/2014, διευκρινίστηκε ότι υφίσταται η δυνατότητα σε τμήμα όμορων οικοδομικών τετραγώνων που είναι οικοδομήσιμο στην περίπτωση μικρών υδατορεμάτων σε συγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια σε εκτός σχεδίου γήπεδα και εκτάσεις παλαιότερα του ν.880/1979 που έχουν διευθετηθεί με τεχνικά έργα κλειστής διατομής καθώς επίσης και η δυνατότητα σε μικρά υδατορέματα, όταν απαιτείται οριοθέτηση αυτών, να οριοθετούνται προσωρινά με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4258/2014 (Α' 94) στις περιπτώσεις που εκδίδεται οικοδομική άδεια ή πραγματοποιούνται έργα διευθέτησης. Στις περιπτώσεις αυτές διευκρινίζεται ότι δεν απαιτείται να τηρείται η διαδικασία της υποπερ. 4 της Α και της υποπερ. 4 της παρ. Β της παρ. 4 του άρθρου 3. Επιπροσθέτως, επιλύονται προβλήματα ερμηνείας του άρθρου 5 του ν. 4258/2014 (Α' 94).

Ήδη, κατά τη ρητή διατύπωση της παρ. 3^α άρθρου 5 ν. 4257/2014, ως ισχύει μετά τις προαναφερόμενες τροποποιήσεις, στις περιπτώσεις υδατορεμάτων που είτε απεικονίζονται σε εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια είτε σε εκτός σχεδίου γήπεδα/εκτάσεις παλαιότερα του ν. 880/1979 (Α' 58) και τα οποία έχουν διευθετηθεί με τεχνικά έργα κλειστής διατομής, η δόμηση επιτρέπεται στο οικοδομήσιμο τμήμα των όμορων οικοδομικών τετραγώνων είτε με τους όρους δόμησης της περιοχής, είτε με όρους δόμησης για τα εκτός σχεδίου γήπεδα/εκτάσεις, εφόσον **τα τεχνικά έργα** βρίσκονται κάτω από εγκεκριμένους και διαμορφωμένους κοινόχρηστους χώρους του ρυμοτομικού σχεδίου **και έχουν κατασκευαστεί βάσει μελέτης αρμόδιας υπηρεσίας ή φορέα, όπως πιστοποιείται από την υπηρεσία ή το φορέα αυτόν ή από τη διάδοχη υπηρεσία ή από τον διάδοχο φορέα που διατηρεί το σχετικό αρχείο.**

III. Επί του ερωτήματος

Από τη συνδυαστική ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται καταρχήν ότι οι Δ.Ε.Υ.Α. εντός της περιοχής αρμοδιότητάς τους, είναι αρμόδιες για την παροχή υπηρεσιών ύδατος, τη συλλογή και επεξεργασία των λυμάτων, τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των έργων υδροληψίας, έργων επεξεργασίας νερού, δικτύων μεταφοράς νερού, δικτύων διανομής ύδρευσης, δικτύων αποχέτευσης ακάθαρτων και ομβρίων υδάτων, μονάδων επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων, διατάξεων διάθεσης των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων σύμφωνα με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία, καθώς και μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος των ανωτέρω διαδικασιών επεξεργασίας της περιοχής αρμοδιότητάς τους (άρθρ.1 ν. 1069/80). Οι Δ.Ε.Υ.Α. που συστάθηκαν βάσει των διατάξεων του ν. 1069/1980 υποκαταστάθηκαν αυτοδικαίως στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμμετεχόντων εις αυτές Δήμων και Κοινοτήτων ή Συνδέσμων και των υπηρεσιών ύδρευσης αποχέτευσης αυτών (άρθρ. 9 ν. 1069/80).

Ειδικότερα, με τις διατάξεις της παρ. 3^α άρθρ. 5 ν. 4258/2014 (Α' 94), όπως προστέθηκε με το άρθρο 143 ν.4495/2017 (Α' 167) και συμπληρώθηκε με το άρθρο 37 ν.4964/2022 (Α' 150), προβλέφθηκε ότι στις περιπτώσεις υδατορεμάτων που είτε απεικονίζονται σε εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια είτε σε εκτός σχεδίου γήπεδα/εκτάσεις παλαιότερα του ν. 880/1979 (Α' 58) και τα οποία έχουν **διευθετηθεί με τεχνικά έργα κλειστής διατομής**, η δόμηση επιτρέπεται στο οικοδομήσιμο τμήμα των όμορων οικοδομικών τετραγώνων είτε με τους όρους δόμησης της περιοχής, είτε με όρους δόμησης για τα εκτός σχεδίου γήπεδα/εκτάσεις, εφόσον τα τεχνικά έργα βρίσκονται κάτω από εγκεκριμένους και διαμορφωμένους κοινόχρηστους χώρους του ρυμοτομικού σχεδίου **και έχουν κατασκευαστεί βάσει μελέτης αρμόδιας υπηρεσίας ή φορέα, όπως πιστοποιείται από την υπηρεσία ή το φορέα αυτόν ή από τη διάδοχη υπηρεσία ή από τον διάδοχο φορέα που διατηρεί το σχετικό αρχείο.**

Επομένως, προς απάντηση του τεθέντος ερωτήματος, επί τεχνικών έργων που εκτελέστηκαν την δεκαετία του 1970 από το Υπουργείο Δημοσίων Έργων προς διευθέτηση υδατορεμάτων, στην εδαφική περιφέρεια του Δήμου., δεν δύναται να θεωρηθεί η Δ.Ε.Υ.Α. ως «αρμόδια υπηρεσία/ φορέας» ή «διάδοχη υπηρεσία/ διάδοχος φορέας» εν τη εννοία της παρ. 3^α άρθρ. 5 ν. 4258/2014 (Α' 94), ως ισχύει, για την έκδοση της, αναφερόμενης στις ως άνω διατάξεις, βεβαίωσης.

Ούτε, περαιτέρω, θεμελιώνεται από τις διατάξεις του ν. 1069/1980 (ιδίως άρθρα. 1 και 9) ή άλλη ειδικότερη διάταξη νόμου, κατάσταση διαδοχής και υποχρέωση της Δ.Ε.Υ.Α. να τηρεί αρχείο των οικείων μελετών που εκπονήθηκαν και εγκρίθηκαν από άλλους φορείς του Δημοσίου Τομέα, που δεν αναφέρονται στο άρθρο 9 ν. 1069/1980 (Α'191).

Αθήνα, 21-03-2023,

Οι γνωμοδοτούντες δικηγόροι

Σβεtlάνα (Ζέτα) Ζυγούρη

Πάνος Ζυγούρης

